

بررسی موزه صنایع دستی آذربایجان در منظر شهر تبریز

محمد یاری^{۱*}، نیلوفر عامل^۲

۱- کارشناس ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی عجب شیر، (yari.mohammad.2@gmail.com)

۲- لیسانس مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز (amel.nilufar@gmail.com)

چکیده

با توجه به اینکه صنایع دستی و سنتی یک کشور در برگیرنده مجموعه ای از مفاهیم و ارزش های هنری، فرهنگی، اجتماعی آن است و ترویج و گسترش آن نقش بسزایی در فرهنگ و حتی اقتصاد مردم آن ایفا می کند، بنابراین توجه به این هنر- صنعت از اهمیت بسزایی برخوردار می باشد. از سال ۱۹۷۰ میلادی کشورهای گوناگون جهان به تاسیس موزه صنایع دستی اقدام کرده اند که متأسفانه جای خالی آن را در کشورمان حس می کنیم. لازم به ذکر است که موزه صنایع دستی با نمایشگاه آثار صنایع دستی تفاوتی اساسی دارد و باید این دو را از یکدیگر تفکیک نماییم. همچنین صنایع دستی گنجینه فرهنگی یک ملت است که امروز به دلیل توسعه صنایع مدرن، مورد بی مهری قرار گرفته است. پس ضرورت چنین مجموعه ای در شهر تبریز نیاز است تا با وجود این که توسعه صنایع دستی می تواند بیشترین اشتغال را با کمترین سرمایه گذاری ایجاد کند ولی متأسفانه شناخت دقیقی از وضعیت آن در کشور وجود ندارد و به درستی نمی توان سهم آن را در اقتصاد کشور تعیین کرد. شهر تبریز به دلیل برخورداری از انواع متنوع صنایع دستی مورد توجه می باشد که در صورت استفاده صحیح از این پتانسیل و بکارگیری سرمایه کمتر به میزان اشتغال بیشتری، همچنین ایجاد یک منظر شهری منحصر بفرد منجر خواهد شد. در این راستا با استفاده از روش تحلیلی- توصیفی تحقیق صورت گرفته و نتایج بررسی ها نشان می دهد که ضمن اینکه استفاده از مهارت های بومی، ارزش افزوده بالایی را ایجاد می کند و نتایج حاصل بدلیل اینکه صنایع دستی هم دارای جنبه ی کاربردی و هم زیبایی شناسانه است لذا می تواند هم از لحاظ فرم بیرونی هم درونی و هم از لحاظ نقوش تزئینی و رنگ بکار رفته در منظر شهری مورد توجه قرار بگیرد.

واژه های کلیدی: صنایع دستی، موزه، آذربایجان، منظر شهری، شهر تبریز

۱- مقدمه

پمبنای تعریفی که "ایکوم" از موزه می دهد، موزه مکان گردآوری، نگهداری، مطالعه و بررسی کردن و نیز به نمایش گذاشتن نعمت های فرهنگی یا طبیعی به منظور آموزش، پژوهش و ارزش دادن به این مجموعه ها و لذت بردن از آنهاست. نام موزه از لغت فرانسوی "Musee" گرفته شده و به معنای مکانی است که مجموعه بزرگی از آثار باستانی و صنعتی و چیزهای گرانبها را در آن به معرض نمایش می گذارند و دانشمندان و پژوهشگران و هنرمندان و علاقه مندان از آن استفاده می کنند. کلمه موزه را فرانسویان از لغت یونانی گرفته اند. موزه نام تپه ای در آتن بوده است که در آن عبادتگاهی برای موزه ها ساخته شده بود. امروزه در کشورهای گوناگون جهان موزه ها، آثار باستانی، مردم شناسی، طبیعی، حیوانات و وحوش و مجموعه تاریخی آن کشورها را به نمایش می گذارد. فرهنگ تمدن هر قوم و ملتی از طریق اشیا و وسایلی که در آن موزه ها